

**Затверджую
заступник голови –
керівник апарату
облдержадміністрації
О.А. Никитюк
"17" липня 2013**

**ПАМ'ЯТКА
ДЕРЖАВНОМУ СЛУЖБОВЦЮ
ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ
КОРУПЦІЇ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ**

**м. Житомир
2013 рік**

З М І С Т

ВСТУП	2
ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ	3
СУБ'ЄКТИ, ЯКІ ЗДІСНЮЮТЬ ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	4
ОБОВ'ЯЗКИ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ У РАЗІ ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЙНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ	4
ЗАХОДИ СПРЯМОВАНІ НА ЗАПОБІГАННЯ ПРОЯВІВ КОРУПЦІЇ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ	5
СПЕЦІАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЩОДО ОСІБ, ЯКІ ПРЕТЕНДУЮТЬ НА ЗАЙНЯТТЯ ПОСАД ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ	8
ФІАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ	9
ВРЕГУЛЮВАННЯ КОФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ	11
ПРАВИЛА ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НИМИ СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ	15
ДЕРЖАВНИЙ ЗАХИСТ ОСІБ, ЯКІ НАДАЮТЬ ДОПОМОГУ У ЗАПОБІГАННІ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	16
ВИДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ОБЛІК ІНФОРМАЦІЇ ПРО КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	16
ОСОБЛИВОСТІ ЗВІЛЬНЕННЯ ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПОВ'ЯЗАНІ З ПОРУШЕННЯМ ОБМЕЖЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ "ПРО ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ"	17
АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	18
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ	20
ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА	25

В С Т У П

Пам'ятку розроблено згідно з законами України "Про засади запобігання і протидії корупції" (*із змінами і доповненнями*), "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення", "Про державну службу" (*із змінами і доповненнями*), "Про правила етичної поведінки", іншими законами та нормативно-правовими актами з питань запобігання і протидії корупції.

Пам'ятку рекомендовано державним службовцям апарату та структурних підрозділів обласної державної адміністрації, райдержадміністрацій, посадовим особам міськвиконкомів з метою поглиблення їх знань в питаннях запобігання і протидії корупції на державній службі.

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

У Законі України "Про засади запобігання і протидії корупції" терміни вживаються в такому значенні:

Безпосереднє підпорядкування - відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень, контролю за їх виконанням.

Близькі особи - чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом, зазначеним у частині першій статті 4 цього Закону, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

Конфлікт інтересів - суперечність між особистими майновими, немайновими інтересами особи чи близьких їй осіб та її службовими повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень.

Корупція - використання особою, зазначеною в частині першій статті 4 цього Закону, наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній в частині першій статті 4 Закону України "Про засади запобігання та протидії корупції", або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей.

Корупційне правопорушення - умисне діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 4 Закону України "Про засади запобігання та протидії корупції", за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність.

Неправомірна вигода - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, що їх без законних на те підстав обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову.

Суб'єкти декларування - особи, зазначені в пункті 1, підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 4 цього Закону, які зобов'язані подавати декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру.

Уповноважені підрозділи - уповноважені підрозділи (особи) з питань запобігання та виявлення корупції, які утворюються (визначаються) в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, їх апаратах, органах місцевого самоврядування та юридичних особах публічного права за рішенням керівника органу або юридичної особи публічного права в порядку, визначеному законодавством.

Члени сім'ї – особи, які перебувають у шлюбі, а також їхні діти, в тому числі повнолітні, батьки, особи, які перебувають під опікою і піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

СУБ'ЄКТИ, ЯКІ ЗДІСНЮЮТЬ ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Органи державної влади здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції або беруть участь у їх здійсненні у межах повноважень, визначених законами та іншими виданими на їх основі нормативно-правовими актами.

Відповідно до вимог Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" посадові і службові особи державних органів, посадові особи місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення чи одержання інформації про вчинення такого правопорушення працівниками відповідних державних органів, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів зобов'язані у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції.

Спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції є органи прокуратури, спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України, по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України, якщо інше не передбачено законом.

Спеціально уповноважені суб'єкти безпосередньо здійснюють у межах своєї компетенції заходи щодо виявлення, припинення та розслідування корупційних правопорушень.

ОБОВ'ЯЗКИ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ У РАЗІ ВІЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЙНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Держані службовці у разі виявлення корупційного правопорушення чи одержання інформації про вчинення такого правопорушення працівниками відповідної установи чи організації, їх структурних підрозділів зобов'язані у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення керівника структурного підрозділу, в якому було вчинено це правопорушення або керівника цієї установи чи організації.

Керівники державних органів чи їх структурних підрозділів у разі виявлення чи одержання інформації про вчинення підлеглим корупційного правопорушення або порушення спеціальних обмежень, встановлених Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції" у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції.

Відповідно до вимог розділу IV Загальних правил поведінки державного службовця затвердженого наказом Головного управління державної служби України "Про затвердження Загальних правил поведінки державного службовця" від 04.08.2010 № 214 (зі змінами і доповненнями), державні службовці зобов'язані неухильно дотримуватись обмежень і заборон, передбачених Законами України "Про засади запобігання і протидії корупції", "Про державну службу" та "Про правила етичної поведінки", уникати дій, які можуть бути сприйняті як підстава підозрювати його в корупції. Своєю поведінкою вони мають продемонструвати, що не терплять будь-яких проявів корупції, відкидати пропозиції про незаконні послуги, чітко розмежовувати службу і приватне життя, при найменших ознаках корумпованої поведінки інформувати керівника свого структурного підрозділу.

Державний службовець має дотримуватися спеціальних обмежень, передбачених Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції" та статтею 12 Закону України "Про державну службу".

ЗАХОДИ СПРЯМОВАНІ НА ЗАПОБІГАННЯ ПРОЯВІВ КОРУПЦІЇ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ

Державний службовець зобов'язаний неухильно дотримуватись обмежень і заборон, передбачених Законами України "Про засади запобігання і протидії корупції", "Про державну службу" та "Про правила етичної поведінки", уникати дій, які можуть бути сприйняті як підстава підозрювати його в корупції. Своєю поведінкою він має продемонструвати, що не терпить будь-яких проявів корупції, відкидає пропозиції про незаконні послуги, чітко розмежовує службу і приватне життя, при найменших ознаках корумпованої поведінки інформує керівника свого структурного підрозділу.

Державному службовцю, який має відомості про вчинення іншими державними службовцями порушень вимог, передбачених Законами України "Про державну службу", "Про засади запобігання і протидії корупції", "Про правила етичної поведінки", цими Загальними правилами, слід передавати такі відомості керівнику органу державної влади.

Державний службовець має дотримуватися спеціальних обмежень, передбачених статтею 12 Закону України "Про державну службу" та Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції".

Обмеження щодо використання службового становища

Державним службовцям забороняється використовувати свої службові повноваження та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди або у зв'язку з прийняттям обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі:

- неправомірно сприяти фізичним або юридичним особам у здійсненні ними господарської діяльності, одержанні субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів, пільг, укладанні контрактів (у тому числі на закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти);
- неправомірно сприяти призначенню на посаду особи;
- неправомірно втручатися в діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування або посадових осіб;
- неправомірно надавати перевагу фізичним або юридичним особам у зв'язку з підготовкою проєктів, виданням нормативно-правових актів та прийняттям рішень, затвердженням (погодженням) висновків.

Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

Державним службовцям забороняється:

- займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України;
- входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

Обмеження щодо одержання дарунків (пожертв)

Державним службовцям забороняється безпосередньо або через інших осіб одержувати дарунки (пожертви) від юридичних або фізичних осіб:

- за рішення, дії чи бездіяльність в інтересах дарувальника, що приймаються, вчиняються як безпосередньо такою особою, так і за її сприяння іншими посадовими особами та органами;
- якщо особа, яка дарує (здійснює) дарунок (пожертву), перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Державні службовці можуть приймати дарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, та пожертви *(крім випадків коли дарунки (пожертви) здійснюються юридичними або фізичними особами за рішення, дії чи бездіяльність в інтересах дарувальника, що приймаються, вчиняються як безпосередньо такою особою, так і за її сприяння іншими посадовими особами та органами або якщо особа, яка дарує (здійснює) дарунок (пожертву), перебуває в підпорядкуванні такої особи)*, якщо вартість таких дарунків (пожертв) не перевищує 50 відсотків мінімальної заробітної плати, встановленої на день прийняття дарунка (пожертви), одноразово, а сукупна вартість таких дарунків (пожертв), отриманих з одного джерела протягом року, - однієї мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року

Обмеження щодо вартості дарунків (пожертв) не поширюється на дарунки (пожертви), які:

- даруються (здійснюються) близькими особами;
- одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

Дарунки, одержані особами уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування як подарунки державі, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям, є відповідно державною або комунальною власністю і передаються органу, установі чи організації у порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1195 "Про затвердження порядку передачі дарунків, одержаних як подарунки державі, АРК, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям".

Запобігання одержанню неправомірної вигоди або дарунка (пожертви)

Державні службовці, у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або дарунка (пожертви), незважаючи на особисті інтереси, невідкладно вживають таких заходів:

- відмовляються від пропозиції;
- за можливості ідентифікують особу, яка зробила пропозицію;
- залучають свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа колег по роботі;
- письмово повідомляють про пропозицію безпосереднього керівника та/або одного з визначених Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції" спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Забороняється приймати неправомірну вигоду або дарунок (пожертву) для використання в подальшому як доказу.

Якщо державний службовець, виявив у своєму службовому приміщенні чи передану в інший спосіб неправомірну вигоду або дарунок (пожертву), він зобов'язаний невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника.

Про виявлення неправомірної вигоди або дарунка (пожертви) складається акт у довільній формі, в якому зазначаються характеристики неправомірної вигоди або дарунка (пожертви) та обставини, за яких його було виявлено. Акт підписується державним службовцем, який виявив неправомірну вигоду або дарунок (пожертву), та його безпосереднім керівником.

У разі якщо неправомірну вигоду або дарунок (пожертву) виявляє державний службовець, який є керівником структурного підрозділу державного органу влади, акт про виявлення неправомірної вигоди або дарунка (пожертви) підписує ця особа та особа, яка обіймає посаду заступника керівника цього органу.

Якщо керівник органу державної влади виявив неправомірну вигоду або дарунок (пожертву), акт про виявлення неправомірної вигоди або дарунка (пожертви) підписує керівник органу державної влади та його заступник.

Предмети неправомірної вигоди, дарунки (пожертви) зберігаються в органі до їх передачі відповідним органам.

Обмеження щодо роботи близьких осіб

Державні службовці не можуть мати у безпосередньому підпорядкуванні близьких їм осіб або бути безпосередньо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким їм особам.

Особи, які претендують на зайняття посад державних службовців, зобов'язані у письмовій формі повідомити керівництво органу, на посаду в якому вони претендують, про працюючих у цьому органі близьких їм осіб.

Обмеження щодо роботи близьких осіб не поширюються на:

- осіб, які працюють у сільських населених пунктах (крім тих, що є районними центрами), а також гірських населених пунктах;
- осіб, які працюють в галузі освіти, науки, культури, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, соціального захисту, крім державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування.

Обмеження щодо осіб, які звільнилися з посад або припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування

Державним службовцям які звільнилися з посад або припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави протягом року забороняється:

- укладати трудові договори (*контракти*) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з підприємствами, установами чи організаціями незалежно від форми власності або фізичними-особами підприємцями, якщо особи, зазначені в абзаці першому цієї частини, протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих підприємств, установ чи організацій або фізичних осіб-підприємців;

- розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, крім випадків, установлених законом;

- представляти інтереси будь-якої особи у справах (у тому числі в тих, що розглядаються в судах), в яких іншою стороною є орган (органи), в якому (яких) вони працювали.

СПЕЦІАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЩОДО ОСІБ, ЯКІ ПРЕТЕНДУЮТЬ НА ЗАЙНЯТТЯ ПОСАД ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Статтею 11 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" запроваджено новий превентивний захід по запобіганню корупції, такий як спеціальна перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування (далі - спеціальна перевірка)

Стосовно осіб, які претендують на зайняття посад державних службовців проводиться спеціальна перевірка, у тому числі щодо відомостей, поданих особисто.

Спеціальну перевірку запроваджено з метою підвищення якості відбору кандидатів на зайняття посад державних службовців.

Проведення спеціальної перевірки є комплексним вивченням інформації про особу, яка бажає обіймати посаду державного службовця.

Спеціальній перевірці підлягають відомості про особу, яка претендує на зайняття посади державного службовця щодо:

- притягнення особи до кримінальної відповідальності, в тому числі за корупційні правопорушення, наявності судимості, її зняття, погашення;

- факту, що особа піддана, піддавалася раніше адміністративним стягненням за корупційні правопорушення;

- достовірності відомостей, зазначених у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру;

- наявності в особи корпоративних прав;

- стану здоров'я, освіти, наявності наукового ступеня, вченого звання, підвищення кваліфікації.

Спеціальна перевірка не проводиться щодо кандидата на посаду, який перебуває на посаді в державному органі, органі місцевого самоврядування та призначається в порядку переведення на посаду в іншому державному органі, органі місцевого самоврядування.

Кандидат на посаду, стосовно якого спеціальна перевірка вже проводилась, при призначенні, переведенні на посаду до іншого державного органу, органу місцевого самоврядування, повідомляє про це відповідний орган, який в установленому порядку запитує інформацію щодо її результатів.

Спеціальна перевірка проводиться за письмовою згодою особи, яка претендує на зайняття посади у строк, що не перевищує п'ятнадцять календарних днів з дня надання згоди на проведення спеціальної перевірки.

У разі ненадання особою такої згоди питання щодо призначення її на посаду не розглядається.

Порядок проведення спеціальної перевірки затверджено Указом Президента України від 25.01.2012 № 33 (із змінами і доповненнями).

У разі встановлення за результатами спеціальної перевірки факту розбіжностей у поданих претендентом на посаду автобіографії та/або декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік посадовою особою (органом), яка (який) проводить спеціальну перевірку, надається можливість претенденту на посаду протягом п'яти робочих днів надати письмове пояснення за таким фактом та/або виправити таку розбіжність.

У разі встановлення за результатами спеціальної перевірки відомостей про претендента на посаду, які не відповідають встановленим законодавством вимогам для зайняття посади, посадова особа (орган), яка (який) здійснює призначення (обрання) на цю посаду, відмовляє претенденту у призначенні (обранні) на посаду.

У разі встановлення за результатами спеціальної перевірки та розгляду вищезазначених пояснень претендента на посаду факту подання ним підроблених документів або неправдивих відомостей, посадова особа (орган), яка (який) здійснює призначення (обрання) на цю посаду, повідомляє протягом трьох робочих днів про виявлений факт правоохоронні органи та відмовляє претенденту у призначенні (обранні) на посаду.

Рішення про відмову у призначенні на посаду може бути оскаржено до суду.

ФІАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

Відповідно до вимог статті 12 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" державні службовці (*суб'єкти декларування*), зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, що додається до Закону "Про засади запобігання і протидії корупції".

Державні службовці, які не мали можливості подати до 1 квітня за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік через перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною, через тимчасову непрацездатність, перебування за межами України, під вартою, подають таку декларацію за звітний рік до 31 грудня.

Державні службовці, які звільняються або іншим чином припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, подають декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за період, не охоплений раніше поданими деклараціями.

Державні службовці, які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані протягом одного року подавати за своїм останнім місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою і у порядку, визначені цим Законом.

Відомості, зазначені у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік керівників державних органів та їх заступників, підлягають оприлюдненню протягом 30 днів з дня їх подання шляхом розміщення на офіційних веб-сайтах або опублікування в офіційних друкованих виданнях відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування.

Відповідні відомості, розміщені на офіційних веб-сайтах державних органів та органів місцевого самоврядування, оприлюднюється на термін не менше одного року.

У разі відкриття суб'єктом декларування або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента, така особа зобов'язана в десятиденний строк письмово повідомити про це орган державної податкової служби за місцем проживання із зазначенням номера рахунка і місцезнаходження банку-нерезидента.

З 1 січня 2014 року статтю 12 буде доповнено, відповідно до вимог Закону України від 14.05.2013 № 224-VII, новими частинами, а саме:

З метою забезпечення відкритості та прозорості діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, уповноваженими підрозділами проводяться:

- перевірка фактів своєчасності подання декларацій;*
- перевірка декларацій на наявність конфлікту інтересів;*
- логічний та арифметичний контроль декларацій.*

Перевірка факту своєчасності подання декларації здійснюється протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня, у який така декларація повинна бути подана.

Перевірка декларації на наявність конфлікту інтересів суб'єкта декларування здійснюється протягом тридцяти днів з дня подання декларації і полягає у порівнянні службових обов'язків суб'єкта декларування з його та членів його сім'ї фінансовими інтересами.

Логічний та арифметичний контроль декларації здійснюється протягом тридцяти днів з дня подання декларації у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, відповідальним за формування державної податкової політики, та Міністерством юстиції України.

У разі виявлення під час перевірки декларації арифметичних або логічних помилок уповноважений підрозділ невідкладно письмово повідомляє про це відповідного суб'єкта декларування, який має право протягом п'яти днів з дня отримання такого повідомлення подати уповноваженому підрозділу письмове пояснення та/або виправлену декларацію.

У зв'язку з проведенням логічного та арифметичного контролю декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру суб'єкта декларування уповноважений підрозділ має право робити запити до державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності щодо зазначених відомостей.

Державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, яким надіслано запит уповноваженого підрозділу, зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дня отримання запиту подати копії необхідних документів або відповідну інформацію.

У разі встановлення за результатами передбачених цією статтею перевірок ознак правопорушення уповноважений підрозділ письмово повідомляє керівника відповідного державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, його апарату, органу місцевого самоврядування, юридичної особи публічного права та правоохоронні органи.

ВРЕГУЛЮВАННЯ КОФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

Поняття конфлікту інтересів

Конфлікт інтересів - суперечність між особистими майновими, немайновими інтересами особи чи близьких їй осіб та її службовими повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень.

Під "особистими інтересами" слід розуміти "будь-які інтереси державного службовця, обумовлені особистими, родинними, дружніми чи будь-якими іншими позаслужбовими стосунками з іншими фізичними чи юридичними особами, в тому числі особисті майнові та немайнові інтереси.

Конфлікт інтересів впливає із ситуації, коли державний службовець має приватний інтерес, тобто переваги для нього або його родини, близьких родичів, друзів чи осіб та організацій, з якими він має або мав спільні ділові інтереси, що впливає або може впливати на неупереджене та об'єктивне виконання службових обов'язків.

Відповідно до Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" державні службовці зобов'язані уживати заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів та невідкладно у письмовій формі повідомляти безпосереднього керівника про наявність конфлікту інтересів.

Саме по собі приховування державним службовцем наявного приватного інтересу вже розцінюється, як порушення службової дисципліни і потребує вжиття відповідних заходів щодо запобігання корупції.

Недопущення конфлікту інтересів

Відповідно до вимог статті 15 Закону України "Про правила етичної поведінки" державні службовці, незважаючи на особисті інтереси, вживають вичерпних заходів щодо недопущення конфлікту інтересів, а також не допускають вчинення дій чи бездіяльності, що можуть спричинити виникнення конфлікту інтересів або створити враження його наявності.

Керівники органів державної влади, їх структурних підрозділів не можуть прямо чи опосередковано спонукати у будь-який спосіб підлеглих до прийняття рішень, вчиняти дії або бездіяльність на користь своїх особистих інтересів та/або інтересів третіх осіб.

Способи врегулювання конфлікту інтересів

Особлива правова природа публічно-службових відносин зумовлює необхідність встановлення гнучкого механізму для того, аби уникнути негативних наслідків конфлікту інтересів.

Найчастіше конфлікт інтересів виникає вже під час проходження державної служби. У такому разі потрібно вжити відповідних заходів по врегулюванню конфлікту інтересів і забезпеченню неупередженого виконання своїх службових обов'язків державним службовцем.

Способи врегулювання конфлікту інтересів мають забезпечувати своєчасність реагування на порушення антикорупційного законодавства і запобігати прийняттю рішень чи вчинення дій в умовах існування конфлікту інтересів.

Законодавством України та іншими нормативно-правовими актами передбачено наступні способи врегулювання конфлікту інтересів:

- позбавлення приватного інтересу, з приводу якого виник конфлікт інтересів;
- усунення державного службовця від прийняття рішення (участі в прийнятті рішення) або вчинення дій в умовах конфлікту інтересів;
- переведення державного службовця на іншу посаду або його звільнення із займаної посади;
- прийняття рішення або вчинення дій в умовах конфлікту інтересів під контролем особи визначеної керівником органу.

Згідно зі статтею 14 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" державні службовці зобов'язані:

- уживати заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів;
- невідкладно у письмовій формі повідомляти безпосереднього керівника про наявність конфлікту інтересів.

З 1 січня 2014 року статтю 14 буде доповнено, відповідно до вимог Закону України від 14.05.2013 № 224-VII, новими частинами, а саме:

Державні службовці зобов'язані протягом десяти днів після призначення (обрання) на посаду передати в управління іншій особі належні їм підприємства та корпоративні права у порядку, встановленому законом.

У такому випадку державним службовцям забороняється передавати в управління належні їм підприємства та корпоративні права на користь членів своєї сім'ї.

Методичне забезпечення діяльності уповноважених підрозділів з питань запобігання, виявлення та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної служби.

Контроль за дотриманням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів державних службовців здійснюється уповноваженими підрозділами.

Способи врегулювання конфлікту інтересів визначені наказом Головного управління державної служби України "Про затвердження Загальних правил поведінки державного службовця" від 04.08.2010 № 214 (зі змінами і доповненнями). Ці Загальні правила є узагальненням стандартів запобігання конфлікту інтересів у діяльності державних службовців та способів врегулювання конфлікту інтересів.

Загальні правила визначають, що державний службовець зобов'язаний у межах своїх повноважень вживати заходів щодо недопущення будь якої можливості виникнення конфлікту інтересів, а саме суперечності між особистими майновими, немайновими інтересами особи чи близьких їй осіб та її службовими повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень.

У разі виникнення конфлікту інтересів або за наявності підстав, за яких він може виникнути, державний службовець повинен дотримуватися Загальних правил поведінки державного службовця та невідкладно у письмовій формі повідомити безпосереднього керівника про наявність конфлікту інтересів.

Обставини, що можуть призвести до виникнення конфлікту інтересів, повинні бути усунуті до того, як державний службовець буде призначений на посаду.

У разі коли обставини, що можуть призвести до виникнення конфлікту інтересів, склалися після призначення на посаду, державний службовець повинен невідкладно повідомити в письмовій формі про це свого безпосереднього керівника та терміново вжити заходів щодо усунення таких обставин.

Якщо державному службовцю стало відомо про наявність конфлікту інтересів у інших державних службовців, йому необхідно повідомити про це свого безпосереднього керівника.

Державний службовець, який повідомив про конфлікт інтересів свого безпосереднього керівника і вважає, що вжиті заходи є недостатніми, може повідомити про це в письмовій формі керівника органу державної влади.

Безпосередній керівник зобов'язаний вжити всіх необхідних заходів, спрямованих на запобігання конфлікту інтересів, шляхом доручення виконання відповідного службового завдання іншій посадовій особі, особистого виконання службового завдання чи в інший спосіб, передбачений законодавством.

Врегулювання конфлікту інтересів шляхом усунення державного службовця від прийняття рішення, чи участі в прийнятті рішення, або вчинення дій в умовах конфлікту інтересів використовується за умови можливості залучення до прийняття такого рішення або вчинення відповідних дій інших державних службовців.

Усунення державного службовця від прийняття рішення чи участі в прийнятті рішення або вчинення дій в умовах конфлікту інтересів, а також залучення до прийняття рішення або вчинення відповідних дій інших службовців здійснюється за рішенням керівника органу або відповідного структурного підрозділу, в якому працює державний службовець.

У разі виникнення конфлікту інтересів у державного службовця, який входить до складу колегіального органу (комітету, комісії, колегії, ради тощо), такий державний службовець не повинен брати участь у прийнятті рішення, якщо його неучасть не впливає на повноваження цього органу.

Однак, мова йде лише про ті колегіальні органи, які вправі приймати рішення, що породжують певні правові наслідки для окремих осіб чи невизначеного кола осіб. Діяльність деяких колегіальних органів (як правило, це стосується колегій, комісій при органах державної влади чи місцевого самоврядування) носить консультативно-дорадчий характер і не має безпосереднього впливу на прийняття правового рішення. Діяльність таких органів лише створює певні передумови для його прийняття.

У разі якщо неучасть державного службовця, у якого виник конфлікт інтересів і який входить до складу колегіального органу, у прийнятті рішень цим органом призведе до втрати повноважень цим органом, участь такого державного службовця у прийнятті рішень має здійснюватись під контролем.

Державному службовцю рекомендується позбутись приватного інтересу, з приводу якого може виникнути конфлікт інтересів, шляхом відчуження корпоративних прав, майна або майнових прав, передачі їх у довірче управління або в будь-який інший спосіб.

Часто зустрічаються випадки, коли державний службовець має певні приватні інтереси, пов'язані з майновими правами. У цьому разі державний службовець може позбутися приватного інтересу, з приводу якого виник конфлікт інтересів, шляхом відчуження корпоративних прав, майна або майнових прав, передачі їх у довірче управління майна або у будь-який інший спосіб.

Однак позбавлення приватного інтересу має виключати будь-яку можливість його приховування або відновлення. Тому, не можуть вважатись позбавленням приватного інтересу дії щодо розлучення з подружжям, а також заяви, в тому числі публічні, про розірвання особистих, дружніх чи інших стосунків з іншими особами.

Не можуть вважатись позбавленням приватного інтересу відчуження корпоративних прав, майна або майнових прав, передачі їх у довірче управління, якщо такі дії здійснюються на користь членів сім'ї державного службовця.

Державний службовець має письмово повідомити керівника органу про спосіб позбавлення приватного інтересу. З цього приводу керівник органу робить висновок про наявність або відсутність приватного інтересу.

У разі неможливості усунення конфлікту інтересів шляхом заміщення державного службовця іншою особою та відсутності можливостей для його переведення на іншу посаду відповідної категорії посад державних службовців (у випадку, коли конфлікт інтересів має постійний характер і не може бути розв'язаний шляхом усунення відповідного державного службовця від прийняття рішення або вчинення дій та за наявності рівноцінної вакантної посади, яка за своїми характеристиками відповідає особистим та професійним якостям державного службовця, відбувається переведення державного службовця на іншу посаду. Слід зазначити, що переведення на іншу посаду може здійснюватися лише за згодою державного службовця) керівник органу, де працює державний службовець, або його заступник відповідно до розподілу повноважень у найкоротший строк, але не більше ніж протягом одного робочого дня, приймає рішення про здійснення контролю за рішеннями, що приймаються цим державним службовцем.

У рішенні зазначаються форма контролю, відповідальна особа та вимоги до державного службовця щодо прийняття рішень стосовно предмета конфлікту інтересів.

Державний службовець не пізніше наступного робочого дня з дня прийняття рішення про застосування контролю ознайомлюється з таким рішенням.

Якщо конфлікт інтересів виникає у зв'язку з діяльністю державного службовця у складі колегіального органу, рішення про запровадження контролю над таким державним службовцем надсилається усім членам колегіального органу.

Контроль здійснюється у такій формі:

- перевірка особою, визначеною керівником державного органу, змісту рішень чи проектів рішень, що приймаються або розробляються державним службовцем або відповідним колегіальним органом з питань, пов'язаних із предметом конфлікту інтересів;

- розгляд справ та прийняття рішень державним службовцем у присутності особи, визначеної керівником державного органу.

При цьому, вимоги до державного службовця стосовно прийняття рішень та/або вчинення дій стосовно предмету конфлікту інтересів можуть включати:

- зобов'язання державного службовця надавати особі, визначеній керівником державного органу для попереднього ознайомлення проекти нормативно-правових актів індивідуального характеру, які стосуються предмету конфлікту інтересів;

- зобов'язання державного службовця здійснювати розгляд справ або приймати рішення щодо предмету конфлікту інтересів у присутності особи, визначеної керівником державного органу.

Заходи щодо здійснення контролю мають проводитись оперативно, оскільки прийняття рішень чи вчинення дій стосується зовнішніх правовідносин, тобто фізичними чи юридичними особами.

Не можна допустити зволікання із проведенням контролю, адже це може перешкодити своєчасності забезпечення конституційних прав громадян, а також породити у них підозру у недобросовісності та упередженості з боку посадової особи чи іншого службовця відповідного органу державної влади.

У разі, якщо відповідна посадова особа не вжила заходів по врегулюванню конфлікту інтересів і прийняла рішення або вчинила певні дії, це є підставою для оскарження такого рішення, а також вчинених нею дій або бездіяльності та визнання їх протиправними у судовому порядку.

Відповідно до статті 24 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" нормативно-правові акти, рішення, видані (прийняті) внаслідок вчинення корупційного правопорушення, можуть бути скасовані органом або посадовою особою, уповноваженою на прийняття чи скасування відповідних актів, рішень, або визнані незаконними в судовому порядку за заявою заінтересованої фізичної особи, об'єднання громадян, юридичної особи, прокурора, органу державної влади, органу місцевого самоврядування.

Що стосується правочинів укладених внаслідок корупційного правопорушення, (укладені в умовах конфлікту інтересів), вони можуть бути визнані судом нікчемними.

ПРАВИЛА ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НИМИ СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

Загальні вимоги до етичної поведінки державних службовців, якими вони зобов'язані керуватися під час виконання своїх службових повноважень, підстави та порядок притягнення до відповідальності за порушення цих вимог визначені:

- Законом України "Про правила етичної поведінки" від 13.07.2012 № 4722-VI.

Закон визначає керівні норми поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, під час виконання ними

службових повноважень та порядок притягнення їх до відповідальності за порушення таких норм.

- наказом Головного управління державної служби України "Про затвердження Загальних правил поведінки державних службовців" від 04.08.2010 № 214 (зі змінами і доповненнями).

Ці Загальні правила є узагальненням стандартів етичної поведінки, доброчесності у діяльності державних службовців.

При прийнятті на державну службу державний службовець ознайомлюється з цими Загальними правилами, про що робиться письмовий запис у його особовій справі.

ДЕРЖАВНИЙ ЗАХИСТ ОСІБ, ЯКІ НАДАЮТЬ ДОПОМОГУ У ЗАПОБІГАННІ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Статтею 20 Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" визначено, що особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, перебувають під захистом держави. Держава забезпечує здійснення правоохоронними органами правових, організаційно-технічних та інших заходів, спрямованих на захист від протиправних посягань на життя, здоров'я, житло та інше майно осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, а також близьких їм осіб.

Державний захист осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, здійснюється відповідно до Закону України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві".

Особа не може бути звільнена чи примушена до звільнення, притягнута до дисциплінарної відповідальності чи піддана з боку керівника або роботодавця іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці тощо) у зв'язку з повідомленням нею про порушення вимог цього Закону іншою особою.

ВИДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ОБЛІК ІНФОРМАЦІЇ ПРО КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

За вчинення корупційних правопорушень державні службовці, притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності в установленому законом порядку.

Відомості про осіб, яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень заносяться до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення, що формується та ведеться Міністерством юстиції України.

Відомості про осіб, яких притягнуто до кримінальної, адміністративної або цивільно-правової відповідальності за вчинення корупційних правопорушень, вносяться до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення, *протягом трьох робочих днів* з дня надходження з Державної судової адміністрації України до Міністерства юстиції України електронної копії рішення суду, яке набрало законної сили, з Єдиного державного реєстру судових рішень.

Відомості про накладення дисциплінарного стягнення за корупційне правопорушення вносяться до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили

корупційні правопорушення, *протягом трьох робочих днів* з дня надходження до Міністерства юстиції України від кадрової служби державного органу, органу місцевого самоврядування, а також підприємства, установи та організації, посадові особи яких є суб'єктами відповідальності за корупційні правопорушення, електронної та завіреної в установленому порядку паперової копії наказу про накладання дисциплінарного стягнення.

Інформація з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення, про внесення відомостей про особу до вказаного Реєстру або про відсутність відомостей про таку особу надається:

- на запит державних органів, органів місцевого самоврядування з метою проведення спеціальної перевірки відомостей про осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;
- на запит правоохоронних органів у разі необхідності отримання такої інформації в рамках кримінального або адміністративного провадження або на запит прокурора в рамках здійснення нагляду за додержанням і застосуванням законів;
- під час проведення звірки переліку осіб, звільнених з посад у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційні правопорушення з відомостями, що містяться в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні правопорушення;
- у разі звернення фізичної особи (уповноваженої нею особи) щодо отримання відомостей про себе.

Міністерство юстиції України забезпечує оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті відомостей Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення *протягом трьох робочих днів* після їх внесення до реєстру.

Відкритими для безоплатного цілодобового доступу є такі відомості про особу, яку притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення:

- прізвище, ім'я, по батькові;
- місце роботи, посада на час вчинення корупційного правопорушення;
- склад корупційного правопорушення;
- вид покарання (стягнення);
- спосіб вчинення дисциплінарного проступку;
- вид дисциплінарного стягнення.

ОСОБЛИВОСТІ ЗВІЛЬНЕННЯ ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПРУШЕННЯ ПОВ'ЯЗАНІ З ПОРУШЕННЯМ ОБМЕЖЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ "ПРО ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ"

Особа, щодо якої винесено постанову про притягнення як обвинуваченої у вчиненні злочину у сфері службової діяльності, *підлягає відстороненню* від виконання повноважень на посаді в порядку, визначеному законом, до розгляду справи судом, якщо інше не передбачено Конституцією і законами України.

Особа, щодо якої складено протокол про адміністративне корупційне правопорушення, якщо інше не передбачено Конституцією і законами України, *може бути відсторонена* від виконання службових повноважень за рішенням керівника органу (установи, підприємства, організації), в якому вона працює, до закінчення розгляду справи судом.

Особи, яких притягнуто до кримінальної або адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення, пов'язані з порушенням обмежень, передбачених Законом України "Про засади запобігання і протидії

корупції”, підлягають звільненню з роботи (служби) у триденний строк з дня отримання органом державної влади, органом місцевого самоврядування, підприємством, установою, організацією копії відповідного судового рішення, яке набрало законної сили, якщо інше не передбачено законом.

Про звільнення особи з посади у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційне правопорушення, пов'язане з порушенням обмежень, передбачених цим Законом, керівник органу державної влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації у триденний строк письмово повідомляє суд, який постановив обвинувальний вирок або прийняв постанову про накладення адміністративного стягнення за корупційне правопорушення, та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної служби.

Порядок інформування центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної служби про осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, які звільнені у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційне правопорушення, встановлено постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1072.

Дострокове припинення повноважень посадової особи на посаді, звільнення, що здійснюється за рішенням Президента України, у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційне правопорушення, пов'язане з порушенням обмежень, передбачених цим Законом, а також відсторонення такої особи від виконання службових повноважень у випадках, передбачених частиною першою цієї статті, здійснюється з урахуванням особливостей, визначених Конституцією і законами України.

З метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного правопорушення або невиконанню вимог цього Закону, за поданням спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції за рішенням керівника органу, в якому працює особа, яка вчинила таке правопорушення, проводиться службове розслідування в порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 13.06.2000 № 950.

ВИТЯГ ІЗ КОДЕКСУ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ

Стаття 36. Підстави припинення трудового договору

Підставами припинення трудового договору є:

7¹) набрання законної сили судовим рішенням, відповідно до якого працівника притягнуто до відповідальності за корупційне правопорушення, **пов'язане з порушенням обмежень, передбачених Законом України „Про засади запобігання і протидії корупції”**;

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Витяг із Кодексу України про адміністративні правопорушення

Стаття 172⁴. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

Порушення особою встановлених законом обмежень щодо зайняття підприємницькою чи іншою оплачуваною діяльністю *(крім викладацької, наукової та творчої діяльності, медичної та суддівської практики, інструкторської практики із спорту)* -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу від підприємницької діяльності чи винагороди від роботи за сумісництвом.

Порушення особою встановлених законом обмежень щодо входження до складу органу управління чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особа здійснює функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі, та представляє інтереси держави в раді товариства (спостережній раді), ревізійній комісії господарського товариства), -

тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу від такої діяльності.

Стаття 172⁵. *Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви)*

Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви) -

тягне за собою накладення штрафу від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого дарунка (пожертви).

Порушення встановленої законом заборони щодо одержання дарунка (пожертви) -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого дарунка (пожертви).

Стаття 172⁶. *Порушення вимог фінансового контролю*

Неподання або несвоєчасне подання декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, передбаченої Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції", -

тягне за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента -

тягне за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 172⁷. *Порушення вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів*

Неповідомлення особою безпосереднього керівника у випадках, передбачених законом, про наявність конфлікту інтересів -

тягне за собою накладення штрафу від десяти до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 172⁸. *Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень*

Незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 172⁹. Невжиття заходів щодо протидії корупції

Невжиття передбачених законом заходів посадовою чи службовою особою органу державної влади, посадовою особою місцевого самоврядування, юридичної особи, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян".

**КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ
СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ**

Витяг із Кримінального кодексу України

Стаття 354. Підкуп працівника державного підприємства, установи чи організації

1. Пропозиція **чи** обіцянка працівнику державного підприємства, установи чи організації, який не є службовою особою, надати йому **або** третій особі неправомірну вигоду, **а так само** надання такої вигоди за вчинення **чи** невчинення працівником будь-яких дій з використанням становища, яке він займає, в інтересах того, хто пропонує, обіцяє **чи** надає таку вигоду, **або** в інтересах третьої особи –

караються штрафом від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до ста годин.

2. Ті самі дії, вчинені повторно **або** за попередньою змовою групою осіб, –

караються штрафом від двохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста до двохсот годин, або виправними роботами на строк до двох років.

3. Прийняття пропозиції, обіцянки **або** одержання працівником державного підприємства, установи чи організації, який не є службовою особою, неправомірної вигоди для себе **чи** третьої особи за вчинення **чи** невчинення будь-яких дій з використанням становища, яке він займає на підприємстві, в установі чи організації, в інтересах того, хто пропонує, обіцяє **чи** надає таку вигоду, **або** в інтересах третьої особи -

караються штрафом від двохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста до двохсот годин.

4. Дії, передбачені частиною третьою цієї статті, вчинені повторно **або** за попередньою змовою групою осіб **чи** поєднані з вимаганням неправомірної вигоди, –

караються штрафом від п'ятисот до семисот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста шістдесяти до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк від одного до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.

5. Особа, яка пропонувала, обіцяла або надала неправомірну вигоду, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо стосовно неї були

вчинені дії щодо вимагання неправомірної вигоди і після пропозиції, обіцянки **чи** надання неправомірної вигоди вона до повідомлення їй про підозру у вчиненні нею злочину добровільно заявила про те, що сталося, органу, службова особа якого наділена законом правом повідомляти про підозру.

Примітка. 1. У цій статті під неправомірною вигодою слід розуміти грошові кошти чи інше майно, переваги, пільги, послуги, що перевищують 0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян, або нематеріальні активи, які пропонують, обіцяють, надають чи одержують без законних на те підстав.

2. Повторним у статтях 354, 368, 368³, 368⁴ та 369 цього Кодексу визнається злочин, вчинений особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених зазначеними статтями.

3. У статтях 354, 368, 368³ та 368⁴ під вимаганням неправомірної вигоди слід розуміти вимогу щодо надання неправомірної вигоди з погрозою вчинення дій або бездіяльності з використанням свого становища, наданих повноважень, влади, службового становища стосовно особи, яка надає неправомірну вигоду, або умисне створення умов, за яких особа вимушена надати неправомірну вигоду з метою запобігання шкідливим наслідкам щодо своїх прав і законних інтересів.

Стаття 364¹. *Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми*

Примітка. У статтях 364¹, 365², 368, 368², 368³, 368⁴, 369, 369² та 370 цього Кодексу під неправомірною вигодою слід розуміти грошові кошти **або** інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які пропонують, обіцяють, надають **або** одержують без законних на те підстав.

Стаття 368. *Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою*

1. Прийняття службовою особою пропозиції чи обіцянки надати їй **або** третій особі неправомірну вигоду за вчинення чи невчинення такою службовою особою в інтересах того, хто пропонує **або** обіцяє неправомірну вигоду, **чи** в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади **чи** службового становища –

караються штрафом від семисот п'ятдесяти до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк від одного до двох років.

2. Одержання службовою особою неправомірної вигоди для себе **чи** третьої особи за вчинення **чи** невчинення в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, **чи** в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища –

карається штрафом від однієї тисячі до тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк від трьох до шести місяців, або позбавленням волі на строк від двох до чотирьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, предметом якого була **неправомірною вигода у значному розмірі, –**

карається штрафом від тисячі п'ятисот до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до шести років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

4. Діяння, передбачене частиною другою або третьою цієї статті, предметом якого була **неправомірна вигода у великому розмірі, або** вчинене службовою особою, яка займає відповідальне становище, або за попередньою змовою групою осіб, **або** повторно, **або** поєднане з вимаганням неправомірної вигоди, –

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

5. Діяння, передбачене частиною другою, третьою або четвертою цієї статті, предметом якого була неправомірна вигода в особливо великому розмірі, **або** вчинене службовою особою, яка займає особливо відповідальне становище, –

карається позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

Примітка. 1. **Неправомірною вигодою в значному розмірі вважається** вигода, що в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, **у великому розмірі** – така, що у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, **в особливо великому розмірі** – така, що у п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

2. **Службовими особами, які займають відповідальне становище,** у статтях 368, 369 та 382 цього Кодексу є **особи**, зазначені у пункті 1 примітки до статті 364, посади яких згідно із статтею 25 Закону України "Про державну службу" **віднесені до третьої, четвертої, п'ятої та шостої категорій**, а також судді, прокурори і слідчі, керівники, заступники керівників органів державної влади та управління, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів та одиниць.

Службовими особами, які займають особливо відповідальне становище, у статтях 368, 369 та 382 цього Кодексу є **особи**, зазначені в частині першій статті 9 Закону України "Про державну службу", та особи, посади яких згідно із статтею 25 Закону України "Про державну службу" **віднесені до першої та другої категорій.**

Стаття 368². Незаконне збагачення

1. Одержання службовою особою неправомірної вигоди у значному розмірі **або** передача нею такої вигоди близьким родичам **за відсутності ознак, зазначених у статті 368 цього Кодексу,** (незаконне збагачення) –

Стаття 368³. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми

1. **Пропозиція службовій особі юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми надати їй або третій особі неправомірну вигоду, а так само надання такої вигоди за вчинення зазначеною службовою особою дій чи її бездіяльність з використанням наданих їй повноважень в інтересах того, хто пропонує чи надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи –**

3. Одержання службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми неправомірної вигоди для себе чи третьої особи за вчинення дій **або** бездіяльність з використанням наданих їй повноважень в інтересах того, хто пропонує чи надає таку вигоду, **або** в інтересах третьої особи –

5. Особа, яка пропонувала або надала неправомірну вигоду, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо стосовно неї були вчинені дії щодо вимагання неправомірної вигоди і після пропозиції чи надання неправомірної вигоди вона до повідомлення їй про підозру у вчиненні нею злочину добровільно заявила про те, що сталося, органу, службова особа якого згідно із законом має право повідомляти про підозру.

Стаття 369. Пропозиція або надання неправомірної вигоди службовій особі

1. Пропозиція службовій особі **надати** їй **або** третій особі **неправомірну вигоду** за вчинення чи невчинення службовою особою в інтересах того, хто пропонує **або** обіцяє неправомірну вигоду, **чи** в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади **чи** службового становища –

караються штрафом від двохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста шістдесяти до двохсот сорока годин, або обмеженням волі на строк до двох років.

2. Надання службовій особі або третій особі неправомірної вигоди за вчинення чи невчинення службовою особою в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, **чи** в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади **чи** службового становища –

карається штрафом від п'ятисот до семисот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від двох до чотирьох років, або позбавленням волі на той самий строк.

3. Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене повторно, –

карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років із штрафом від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та з конфіскацією майна або без такої.

4. Діяння, передбачене частиною другою **або третьою цієї статті, якщо неправомірна вигода надавалась службовій особі, яка займає відповідальне становище, **або** вчинене за попередньою змовою групою осіб, –**

карається позбавленням волі на строк від чотирьох до восьми років з конфіскацією майна або без такої.

5. Діяння, передбачене частиною другою, третьою **або четвертою цієї статті, якщо неправомірна вигода надавалась службовій особі, яка займає особливо відповідальне становище, **або** вчинене організованою групою осіб чи її учасником, –**

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

6. Особа, яка пропонувала, обіцяла чи надала неправомірну вигоду, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо стосовно неї були вчинені дії щодо вимагання неправомірної вигоди і після пропозиції, обіцянки чи надання

неправомірної вигоди вона до повідомлення їй про підозру у вчиненні нею злочину добровільно заявила про те, що сталося, органу, службова особа якого згідно із законом має право повідомляти про підозру.

Стаття 369². Зловживання впливом

1. Пропозиція **або** надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду **або** за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави, –

караються штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років.

2. Одержання неправомірної вигоди для себе чи третьої особи за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави, **або** пропозиція здійснити вплив за надання такої вигоди –

карається штрафом від семисот п'ятдесяти до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

3. Одержання неправомірної вигоди для себе чи третьої особи за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави, **поєднане з вимаганням такої вигоди,** –

карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з конфіскацією майна.

Стаття 370. Провокація підкупу

1. Провокація підкупу, **тобто** свідоме створення службовою особою обставин і умов, що зумовляють пропонування, обіцяння **чи** надання неправомірної вигоди **або** прийняття пропозиції, обіцянки **чи** одержання такої вигоди, щоб потім викрити того, хто пропонував, обіцяв, надав неправомірну вигоду **або** прийняв пропозицію, обіцянку чи одержав таку вигоду, –

карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років, та зі штрафом від двохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Кодекс законів про працю України *(із змінами і доповненнями)* від 10.12.1971 N 322-VIII.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення *(із змінами і доповненнями)* від 07.12.1984 N 8074-X.
3. Кримінальний кодекс України *(із змінами і доповненнями)* від 05.04.2001 № 2341-III.
5. Закон України "Про засади запобігання і протидії корупції" *(із змінами і доповненнями)* від 07.04.2011 № 3206-VI.
6. Закон України "Про правила етичної поведінки" від 17.05.2012 № 4722-VI.
7. Закон України "Про державну службу" *(із змінами і доповненнями)* від 16.12.1993 № 3723-XII.
8. Указ Президента України "Про порядок організації проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування" *(із змінами і доповненнями)* від 25.01.2012 № 33.
9. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку передачі дарунків, одержаних як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям" від 16.11.2011 № 1195.
10. Наказ Головного управління державної служби України "Про затвердження Загальних правил поведінки державного службовця" *(із змінами і доповненнями)* від 04.08.2010 № 214.